

Revoluce v psychiatrii – nemocnice uprostřed města

PÍSEK – Od června 2015 má Písek v prostoru bývalých kasáren Psychiatrickou nemocnici. Od loňského října má tato nemocnice nového primáře. Dlouholetá primárka léčebny U Honzíčka a poté Psychiatrické nemocnice Písek Eva Kadlecová zde dnes vede ambulanci. Současný primář Robert Kučera je soudním znalcem ve dvou oborech a působil jedenáct let v Psychiatrické nemocnici Horní Beřkovice, kde byl osm let primářem a pět let náměstkem pro léčebnou péči, v této funkci pak působil i v Městské poliklinice Praha a byl odborným šéfem pražské protialkoholní záchytky, než se loni rozhodl vést píseckou psychiatrickou nemocnici. Ta má kapacitu 111 lůžek, využívá jich ale 96, což je počet nasmlouvaný zdravotními pojišťovnami. Nemocnice zaměstnává na 62 lidí. Sťahování někdejší psychiatrické léčebny z útrob píseckých lesů do budovy, kterou zrekonstruovala společnost Písecká zdravotní v bývalých kasárnách, provázela před dvěma lety i kritika. Vyjadřovala nervozitu, jestli pacienti budou mít v tomto místě dostatečný klid, a také jak veřejnost přijme sousedství pacientů psychiatrické nemocnice. Jak vyplývá z rozhovoru s primářem Robertem Kučerou, nakonec se právě toto rozhodnutí ukazuje jako velmi šťastné.

Primář Robert Kučera

Pane primáři, co vás přilákalo z Prahy do Písku?

Jednou větou – medicínská exkluzivita. Pacienti jsou zde výhradně dobrovolně a tím můžeme dosáhnout o sto procent lepších výsledků v léčbě než v zařízeních, kde jsou dobrovolní a nedobrovolní pacienti smícháni dohromady. V takových zařízeních ti, kteří se chtějí léčit, na to nemají klid. To, že u nás jsou pouze pacienti, kteří tu chtějí být a chtějí se léčit, je na poměry v České republice výjimečná věc. Další exkluzivitu vnímám v tom, že jde o jediné zařízení v zemi, které nemá žádnou bariéru od okolního světa. Je to špička v přístupu k destigmatizaci psychiatrie. Dřívější představou bylo, že je třeba zajistit pacientům především klid myslí. Proto jsou všechny nemocnice za plotem, za zahradou. Kolem naší nemocnice není žádný plot, vstup je přes recepci nebo přes kavárnu, kterou běžně navštěvuje i veřejnost. Já tvrdím, že u nás v kavárně nerozeznáte pacienty od jiných lidí, kteří si zašli jen tak na zákusek a kávičku. Zařízení, kde jsem dříve pracoval nebo je alespoň navštívil, měla

rozlehlou zahradu, ale musím říct, že ta mi tady vůbec nechybí. Naši pacienti se vnímají jako lidé, kteří zrovna potřebují pomoc, protože třeba ztratili někoho blízkého a nedokážou se s tím vyrovnat. Nebo mají jiný problém. Jsou ale součástí sebevědomé veřejnosti. Umístění ve městě je šťastné a jedinečné. Řekl bych – převratné. A je vlastně velkou výhodou, že majitelé nekoupili bývalou léčebnu U Honzíčka. Od jiných zařízení nás odlišuje také ubytovací standard. Jsou tu ve čtyřech poschodích čtyři oddělení s 37 třílůžkovými pokoji, všechny mají vlastní sociální zařízení s WC a sprchou. Je tu komfortní jídelna, která mimo čas stravování slouží jako bohatě vybavená společenská místnost, k dispozici je tělocvična i arteterapeutická dílna nebo truhlářská dílna pro kutily. Skončila zima, proto se vrací i hippoterapie a canisterapie.

Otevřeně se už mluví o 600 tisících pacientů s psychickými nemocemi a poruchami v republice. Odpovídá tak vysoké četnosti systém péče našeho zdravotnictví?

Problémem psychických nemocí je, že netrvají dny, ale týdny i roky. Od roku 2014 je většina psychiatrických léčen sice psychiatrickými nemocnicemi, ale formálně i nadále zde má být nikoliv akutní, ale následná psychiatrická péče. Následná psychiatrická péče však nyní v České republice v podstatě supluje jednak akutní péči, jenže s menším počtem lékařů a specializovaného personálu, a jednak péči dlouhodobou, která v jiných státech probíhá mimo instituce. Ale k vaší otázce, jsme ve 21. století, starý model je překonaný, a proto probíhá reforma psychiatrie. Cílem je, aby se naše

země starala o pacienty s nemocí duše správně.

Jak do toho zapadá vaše nemocnice?

Já zde mám příležitost starat se výhradně o typ pacientů, pro jejichž léčbu byla nemocnice zřízena. Ve svých standardech máme dobrovolnost, v takovém prostředí se samozřejmě dobře pracuje a dosahuje se výborných léčebných výsledků. Navíc se naše zařízení řadí mezi vybrané poskytovatele zdravotních služeb, kteří prošli přísným sítím prověření kvality a na základě hloubkového externího auditu obdrželo akreditaci týkající se poskytování kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče. Všechny informace pro veřejnost jsou samozřejmě na našem webu npni-sek.cz.

Jak funguje psychiatrická péče v kraji?

Do nemocnice Tábor či České Budějovice na psychiatrické oddělení pacienta odešle ambulantní psychiatr nebo jej odveze rychlá záchranka. Tam se obvykle dva až čtyři týdny stabilizuje a poté pacienta systém propouští buď zpět do ambulantní péče nebo je potřeba, aby se o nemocného někdo dál postaral, proto-

že ještě není stabilizovaný. Jihočeský kraj má pro tento případ tři zařízení následné psychiatrické péče – Lnáře, kde přijímají i nedobrovolně hospitalizované pacienty, Červený Dvůr, kde jsou zaměřeni na závislosti, a pak naši Psychiatrickou nemocnici, kam přicházejí pacienti na základě dobrovolnosti.

Na jaké poruchy a onemocnění se zaměřuje vaše nemocnice?

Léčí se zde široké spektrum poruch – od neurotických poruch, vyvolaných stresem, dále fobie, úzkostné stavy, obsedantně kompulzivní poruchy, reakce na těžké stresy a životní traumata, dissociativní poruchy, neurastenie, také poruchy nálady, zejména lehčí a středně těžké depresivní stavy a poruchy osobnosti a samozřejmě i psychózy. Psychiatrická nemocnice Písek přijímá dospělé pacienty od 18 let, není zaměřena na léčení závislostí na alkoholu a drogách. To je skupina pacientů, jejichž potřeby jsou velmi specifické. Nejsme také zaměřeni na závěrečné fáze demence, tedy stavy, kdy psychotherapie nemá pro pacienta prakticky už žádný efekt.

Pokračování na straně 14

Tvoření v arteterapeutické dílně patří k oblíbeným aktivitám.

Revoluce v psychiatrii – nemocnice uprostřed města

Pokračování ze strany 13

Jakým způsobem s pacienty pracujete?

Léčba u nás vychází z kombinace nejmodernějších prostředků biologické léčby jako je farmakoterapie, fototerapie a komunitního modelu. To znamená, že většina terapeutických aktivit probíhá skupinově, aby se pacienti mohli učit i od sebe navzájem. Názory dalších pacientů jsou mnohdy pro nemocného akceptovatelnější než ty od lékaře, psychologa či sestry. Komunitu vnímáme jako léčebné společenství a léčebný program svou podstatou napodobuje nároky běžného života a tím vytváří prostor pro učení se přizpůsobivějším formám chování. Zaměřujeme se na skupinové kreativní činnosti, pracovní nácviky, máme cvičnou kuchyňku, jógu, pracovní terapie, kognitivní cvičení, biblioterapii, keramiku, výrobu svíček, ale i relaxační techniky. Muži tu mají truhlářskou dílnu, je zde keramická dílna, tělocvična. Nejoblíbenější je artotherapeutická dílna a v ní práce s textilií a také cvičná kuchyňka. Prioritně však využíváme i individuální a skupinové psychoterapie, které jsou vrcholným komunikačním uměním psychiatrické léčby s vysokou léčebnou hodnotou. Pacienti jsou námí neustále motivováni zapojit se do aktivit psychoterapeutického programu v podmínkách otevřeného oddělení.

Co znamená otevřené oddělení?

Máme dva typy dohledů – první typ znamená, že pacient je tu dobrovolně, ale sám akceptuje, že je na oddělení a ven může pouze v doprovodu rodiny. To se týká asi deseti pro-

cent pacientů. Druhá skupina pacientů má režim volných vycházek mezi 13. a 17. hodinou a v tom je velká výhoda, že nemocnice se nachází blízko centra města Písku.

Máte mužská a ženská oddělení?

Ne, pokoje se nacházejí ve čtyřech patrech, která představují čtyři oddělení. Na každém jsou mužské i ženské pokoje a je to velmi ku prospěchu. Při této kombinaci pokojů jsou muži všeobecně galantnější a ženy méně hlučné. Ideální je ubytovávat společně lidi s různými diagnózami.

Nakolik je vaše lůžková kapacita využita a odkud pacienti jsou?

V průměru je obsazeno 95 až 96 lůžek, tedy téměř sto procent. Spádovost už neexistuje, jsou tu pacienti z celé České republiky, převážně z jižních Čech, středních Čech, Prahy a Vysočiny. Někdy je při požadavku na umístění volno hned, ale někdy se čeká i čtyři až šest týdnů.

Jak dlouho léčba u vás obvykle trvá a co po ní následuje?

Pacienti u nás pobývají průměrně dva až dvanáct týdnů a od nás se buď vrací do práce anebo jsou to pacienti s dlouhodobými problémy, s nimiž se léčí třeba už dvacet let, ale po návratu od nás domů nějaký čas nepotřebují péči. Cílem pobytu je připravit pacienty na návrat domů či na pobyt v chráněném prostředí či v zařízení sociální péče. Už na našem oddělení mohou pacienti navázat spolupráci s neziskovými organizacemi, které pomáhají lidem s duševním onemocněním, sdružují je a pořádají pro ně různé aktivity.

Rekonstrukcí vznikly z bývalé budovy kasáren moderní pokoje s vlastním sociálním zázemím.
Foto -lk- a archiv

Vraťme se k přijetí psychiatrické nemocnice veřejností. Nemocnice se nachází v sousedství největšího píseckého sídliště. Registrujete vůči nemocnici nevráživost z okolí?

Naopak. Myslím, že umístění nemocnice přispívá k destigmatizaci psychiatrie – tedy přijímání pacientů s psychickými problémy. Je evidentní, že lidé, kteří žijí v okolí, ani nevnímají, že se nacházejí poblíž zdravotnického zařízení. Lidé ze sousedního sídliště běžně chodí do naší kavárny na kávu, přednášky nebo na výstavy. To, že Psychiatrická nemocnice vlastně z nedostatku jiné možnosti vznikla ve městě nedaleko centra ve velikosti sta lůžek, se ukázalo pro lůžkovou psychiatrii jako ta pravá cesta.

Má vaše nemocnice ještě další aktivity kromě lůžkových?

Ano, máme různé druhy dalších aktivit. Jsme akreditovaným pracovištěm pro výuku psychiatrie, proto vedu vzdělávání pro neatestované lékaře. Pro pacienty provozujeme psychiatrickou ambulanci. V nemocnici funguje také psychologická podpora pacientů, jednak každou středu v prostorách ambulancí a jednak tu probíhají v kavárně podpůrné skupiny pro rodiny pacientů. A pro veřejnost v naší kavárně pořádáme mimo uměleckých nebo cestopisných akcí také destigmatizační či osvětové přednášky. Já připravuji nejbližší na 31. květen od 17 hodin na téma Když bolí duše.

Libuše Kolářová

 WWW.JCTED.CZ

- ZPRAVODAJSTVÍ •
- SPORT • KDY A KAM •
- KRIMI A KAUKY •

TLUSTÁ BERTA

WALDA GANG

KOMUNAL

28 / 4 / 2017

HOTEL PALCÁT